

Nr 3

Utlåtande i anledning av väckta motioner om stimulerande av gåvor till religiösa m. fl. ändamål.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 630 av herr *Thorsten Larsson* och II: 759 av herrarna *Dahlgren* och *Wahrendorff* hemställes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning av behovet och möjligheterna att stimulera enskilda personer att lämna bidrag och gåvor till religiösa och ideella organisationer m. fl. insatser till förmån för allmännyttiga, humanitära och vetenskapliga ändamål, undervisning och kulturminnesvård m. m. i enlighet med vad i motionerna anförts.

I motionerna framhålles bl. a. betydelsen av enskilda personers insatser för olika samhällsnyttiga ändamål. Det numera höga skattetrycket försämrar emellertid möjligheterna att göra sådana insatser. Det har hävdats, att stimulans till ökad givmildhet kunde ges genom att medge avdrag vid beskattningen. Denna metod skulle emellertid medföra en gradering icke efter angelägenhetsgrad utan efter givarnas ekonomi och skattekraft och måste därför avvisas.

Samhället har vid vissa tillfällen (främjande av cancerforskningen och insamlingarna »Sverige hjälper») stimulerat bidragsgivningen genom statliga anslag. Erfarenheterna har därvid varit goda och man kan ifrågasätta, om icke statsmakterna, sedan ändamålen närmare preciserats och en lämplig form för prövning av dessa ärenden tillskapats, årligen borde anslå skäligt belopp för stimulans av gåvor och bidrag till ändamål av den karaktär det här gäller. En tänkbar väg vore, att stimulansen skulle ges genom avdrag direkt på den statliga inkomstskatten, varigenom samhällets stöd bleve oberoende av bidragsgivarens inkomstförhållande.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motion I: 630.

Utskottet

I sitt utlåtande nr 6 till 1963 års riksdag över motioner med enahanda innehåll och yrkande som de nu föreliggande hänvisade utskottet bl. a. till den tidigare behandlingen av dessa spörsmål (utskottets utlåtanden nr 13/1961 och nr 2/1962). I sitt utlåtande till 1962 års riksdag anförde utskottet att riksdagen vid upprepade tillfällen intagit den principiella ståndpunkten, att främjandet av allmännyttiga ändamål inte bör ske genom lättnader

Bihang till riksdagens protokoll 1964. 11 saml. Nr 3—5

vid beskattningen utan i förekommande fall genom direkta bidrag från statens sida. Utskottet anförde vidare bl. a. att det arbete som nu utföres av många enskilda organisationer för främjande av de syften motionärerna ville tillgodose självfallet vore mycket värdefullt. Statsmakterna hade också i många fall lämnat och lämnade stöd i skilda former åt det frivilliga arbetet för olika ideella ändamål — även i sådana former som bidragit till att uppmuntra det enskilda givandet. Frågor härom hade emellertid bedömts från fall till fall med beaktande av föreliggande, särskilda omständigheter. Åtgärder av denna art krävde vidare en noggrann budgetteknisk prövning och en avvägning mot andra, angelägna behov som skall tillgodoses över budgeten. Utskottet fann lämpligt att intresset av åtgärder i motionernas anda även i fortsättningen finge tillvaratagas genom att konkreta förslag prövades i sedvanliga former. Någon utredning beträffande sådana, mera generellt syftande åtgärder, som motionärerna syntes avse, fann utskottet icke motiverad.

Utskottet konstaterade vid förra årets riksdag att några nya omständigheter av beskaffenhet att bära föranleda ett ändrat ställningstagande från riksdagens sida icke anförts och avstyrkte liksom tidigare motionerna, vilka i likhet med de vid tidigare riksdagar väckta lämnades utan åtgärd av riksdagen.

Utskottet kan icke heller nu finna att omständigheter föreligger som motiverar ett ändrat ståndpunktstagande och finner sig därför bära avstyrka bifall till motionerna.

Utskottet vill i sammanhanget erinra om att den av motionärerna avvisade tanken på en ordning, varigenom medgives rätt till avdrag vid inkomsttaxeringen för gåvor av här ifrågakarande art, upptagits i motioner vid innevarande riksdag (I: 370 och II: 444). Dessa motioner har hänvisats till bevillningsutskottet och ännu icke behandlats av riksdagen.

Utskottet får under hänvisning till det ovan anförda hemställa,

att de likalydande motionerna I: 630 och II: 759 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 3 mars 1964

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Carl Albert Anderson*, Möller, Schött, Sörlin, Söderberg*, Nils-Eric Gustafsson*, Hellebladh, Tage Johansson, Svanström, fru Hamrin-Thorell, herrar Wallmark och Kilsmo*;

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm, herrar Jacobsson i Sala, Carlsson i Huskvarna*, Dickson, fru Jäderberg, herr Svensson i Kungälv*, fru Thunvall, herr Larsson i Borrbj, fru Hörnlund*, herr Magnusson i Nennesholm och fru Forsling.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Särskilt yttrande

av herr Schött, fru Hamrin-Thorell, herrar Wallmark, Kilsmo, Carlsson i Huskvarna och Dickson samt fru Forsling.

Frågan om möjligheten att stimulera gåvor från enskilda personer till allmännyttiga ändamål, såsom religiösa, humanitära och vetenskapliga, har upprepade gånger tagits upp i motioner till riksdagen. En metod som härvid förordats är rätt till avdrag för sådan gåva upp till visst belopp vid inkomstbeskattningen.

Vi anser att en förutsättningslös utredning av hela frågekomplexet borde komma till stånd, inkluderande prövning av avdragsvägen. Motioner om utredning om avdrag vid inkomstbeskattningen för gåvor till allmännyttiga ändamål har väckts vid början av denna riksdag (de likalydande motionerna I: 370 och II: 444). Dessa motioner har remitterats till bevillningsutskottet. Frågan kommer således upp till behandling i anslutning till nyssnämnda motioner.